

РОЗДІЛ 9
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.137.2

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТРЕТІХ ОСІБ
У ВИРОКАХ ЗА УГОДАМИ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ

PROBLEMS OF ENSURING THE RIGHTS OF THIRD PARTIES
IN SENTENCES ON TRANSACTIONS ON CONVICTION

Белкін М.Л.,

кандидат юридичних наук, адвокат

У статті критично оцінюється практика штучного створення вироками про затвердження угод про визнання винуватості прецедентів винуватості третіх осіб, які не брали участі у підписанні таких угод і не визнавали себе винуватими. Розглядаються теоретичні та практичні питання оскарження таких вироків такими особами в апеляційному порядку. Аналізується судова практика.

Ключові слова: угода про визнання винуватості, вирок на підставі угоди про визнання винуватості, треті особи в угодах про визнання винуватості, апеляційне оскарження, апеляційна скарга.

В статье критически оценивается практика искусственного создания приговорами об утверждении соглашений о признании виновности прецедентов виновности третьих лиц, которые не принимали участия в подписании таких соглашений и не признавали себя виновными. Рассматриваются теоретические и практические вопросы обжалования таких приговоров такими лицами в апелляционном порядке. Анализируется судебная практика.

Ключевые слова: соглашение о признании виновности, приговор на основании соглашения о признании виновности, третьи лица в соглашениях о признании виновности, апелляционное обжалование, апелляционная жалоба.

The article critically assesses the practice of artificial creation by verdicts to approve agreements on recognizing the guilt of precedents of guilt of third parties who did not take part in signing such agreements and did not plead guilty. The theoretical and practical issues of appealing such sentences by such persons are examined in the appellate order. Judicial practice is analyzed.

Key words: agreement on recognizing guilt, verdict on the basis of an agreement on recognizing guilt, third parties in agreements on recognizing guilt, appeal.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Інститут угод у кримінальному провадженні, зокрема угод про визнання винуватості, є відносно новим інститутом для українського кримінального процесу [1; 2]. Цим інститутам присвячена окрема глава 35 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України 2012 р., а також окремі процесуальні норми в інших (спеціальних) розділах, наприклад, щодо апеляційного оскарження вироків про затвердження угод (ст.ст. 394, 407 глави 31 КПК). Основними принципами щодо застосування угод визнаються такі: законність (умови угоди не повинні суперечити вимогам цього КПК та/або закону), наявність фактичних підстав для визнання винуватості, неприсутність порушення інтересів третіх осіб, добровільність укладання угод. Однак у КПК системно не вирішене питання наслідків затвердження вироками угод, що порушують ці принципи, порушують інтереси третіх осіб, що широко поширено у практиці українського кримінального судочинства [3; 4]. За таких умов виникає питання захисту прав таких осіб, зокрема щодо оскарження таких вироків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Більшість українських авторів розглядає запровадження угод у кримінальному провадженні як засвоєння досвіду Європи та США, очікуючи від цього досвіду переважно позитив. Натомість, як правило, не враховуються органічно притаманні українським правоохоронним органам негативні якості, які зводять нанівець будь-які позитивні закордонні ініціативи. Деякі українські автори звертають на це увагу, побоюючись тиску на підозрюваних (обвинувачених), корупції [2, с. 171; 5, с. 113]. Більшість авторів схиляється до визнання як позитивного аспекту укладання угод у кримінальному провадженні процесуальної економії, але застерігають, що такий підхід може призводити до

відступу від принципу законності та гарантій істини. На відсутність гарантій істини у таких кримінальних провадженнях вказував ще у 2002 р. В. Тертишник [6]. У таких випадках можливі як самообмови (зі своєї ініціативи або внаслідок тиску з боку органів досудового розслідування чи інших осіб, зацікавлених у певних конкретних результатах кримінального провадження) [2, с. 173], так і обмови інших, щоб уникнути покарання і перекласти відповідальність на інших осіб [3]. Саме у цьому аспекті та у контексті теми нашого дослідження слід підкреслити, що практично в усіх роботах, наголошуючи на захисті інтересів підозрюваних (обвинувачених), автори залишають поза межами розгляду врахування інтересів третіх осіб, які втягнуті або можуть бути втягнуті в орбіту кримінального розслідування (часто внаслідок недобросовісної змови сторін угоди про визнання винуватості). Винятком з цієї тенденції неврахування прав третіх осіб може бути публікація [3], де вказані питання розглядаються на прикладі дилеми можливих обвинувачень за статтями 205 чи 212 КК України, а також стаття [2], в якій звертається увага, що у німецькому кримінальному процесі угода можлива, якщо її зміст погоджено з іншими учасниками справи, тобто із суб'єктами кримінального процесу щодо прав, свобод та законних інтересів яких угода створює правовий наслідок [2, с. 109]. У цій статті наголошується на відсутності аналогічних гарантій у кримінальному процесі України [2, с. 109].

У ґрунтовному узагальненні від 22.01.2014 р. Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – ВССУ) судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод [12] немає жодного слова про проблематику захисту інтересів третіх осіб у судових провадженнях за угодами про визнання винуватості.

Отже, проблема гарантій прав третіх осіб в угодах про визнання винуватості є вкрай актуальною. Крім того, у ній втілюються й інші потенційні недоліки кримінального провадження за угодами (зокрема, потенційні небезпеки порушення принципу законності, тиск на підозрюваних (обвинувачених) з боку сторони слідства та/або зацікавлених осіб, спокуса підозрюваних (обвинувачених) перекласти провину на інших осіб, відсутність гарантій встановлення істини тощо).

Метою статті є розгляд теоретичних та практичних питань захисту прав третіх осіб, які зачіпаються (порушуються) вироками за угодами про визнання винуватості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до ч. 7 ст. 474 КПК України 2012 р. суд першої інстанції перевіряє запропоновану сторонами угоду про визнання винуватості відповідно до вимог цього Кодексу та/або закону. Суд відмовляє у затвердженні угоди за таких обставин: 1) умови угоди суперечать вимогам цього Кодексу та/або закону, допущена неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення, яке є тяжчим від того, щодо якого передбачена можливість укладення угоди; 2) умови угоди не відповідають інтересам суспільства; 3) умови угоди порушують права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб; 4) існують обґрунтовані підстави вважати, що укладення угоди не було добровільним, а сторони не примирилися; 5) очевидна неможливість виконання обвинуваченим взятих на себе за угодою зобов'язань; 6) відсутні фактичні підстави для визнання винуватості. Н.З. Рогатинська та Л.М. Мацьків [7] зауважують, що право застосування такої відмови є своєрідним важелем в руках суду, за допомогою якого суд може припинити будь-які прояви незаконного укладання таких угод [7, с. 189]. Однак у КПК чітко не вказано, що належить робити, якщо суд першої інстанції цих умов не дотримався. Зокрема, з апеляційним переглядом вироків, прийнятих за наслідками затвердження угод про визнання винуватості, створена плутанина та низка суперечностей.

Загальні можливості щодо апеляційного оскарження вироків встановлені ч. 1 ст. 393 КПК України 2012 р. Положення ч. 4 ст. 394 КПК України 2012 р. накладають на такі оскарження додаткові обмеження. Зокрема, вирок суду першої інстанції на підставі угоди між прокурором та підозрюваним, обвинуваченим про визнання винуватості може бути оскаржений такими особами:

1) обвинуваченим, його захисником, законним представником виключно з таких підстав: призначення судом покарання, суворішого, ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без його згоди на призначення покарання; невиконання судом вимог, встановлених частинами четвертою, шостою, сьомою статті 474 цього Кодексу (нероз'яснення йому наслідків укладення угоди);

2) прокурором виключно з таких підстав: призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; затвердження судом угоди у провадженні, в якому згідно з частиною четвертою статті 469 цього Кодексу угода не може бути укладена.

Зазначений перелік осіб, які мають право на апеляційне оскарження вироків про затвердження угод, неупереджена особа цілком обґрунтовано може розуміти так: обмеження вводиться для осіб, безпосередньо перелічених у цих нормах і у частинах 3, 4 ст. 394 КПК. Для усіх інших осіб, перелічених у ч. 1 ст. 393 КПК, зокрема зазначених у пункті 10 ч. 1 ст. 393 КПК України (інші особи у випадках, передбачених цим Кодексом), право оскарження не скасовується та забезпечується на загальних підставах.

Натомість дуже серйозну плутанину у це питання вніс ВССУ. Так, у пункті 8 листа ВССУ від 15.11.2012 р. № 223-1679/0/4-12 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» безапеляційно вказується: «В апеляційному порядку вирок суду першої інстанції на підставі угоди (незалежно від її виду) може

бути оскаржено *лише сторонами судового провадження* (виняток становить можливість оскарження прокурором вироку на підставі угоди про примирення) та на підставах, визначених законом» (виділено автором – М. Б.). У пункті 22 постанови Пленуму ВССУ від 11.12.2015 р. № 13 «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод» вказано: «Слід мати на увазі, що вирок суду першої інстанції на підставі угоди може бути оскаржений обмеженим колом суб'єктів та з чітко визначених законом підстав, зазначених у частинах 3, 4 ст. 394 КПК».

Отже, прив'язка права на апеляційне оскарження вироків за угодами виключно до суб'єктів оскарження, зазначених у частинах 3, 4 ст. 394 КПК, ставить під сумнів право на оскарження третіми особами (іншими особами, прав, свобод чи інтересів яких стосується судове рішення), що не може бути підтримано ані теоретично, ані нормативно.

Розуміння законного інтересу у кримінальному процесі вченими-процесуалістами є подібним до того, що застосовується в інших галузях права [8, с. 50]. Так, С.А. Чванкін [9], який розглядає проблему інтересу третіх осіб у цивільному процесі, наголошує, що не тільки сторони у судовому процесі, але й треті особи зацікавлені у результатах розгляду судом справи, оскільки результат судового розгляду може вплинути на правове становище вказаних осіб. Процесуальна зацікавленість третьої особи виражається в тому, щоб не дозволити ухвалення судом несприятливого для себе рішення. Треті особи намагатимуться, щоб суд під час розгляду справи ухвалив таке судове рішення, котре буде збігатися з їх інтересами, зумовленими наявними між ними та процесуальною стороною праводносинами [9, с. 96–97].

Зазначені міркування щодо необхідності процесуальної участі третіх осіб задля належного захисту своїх інтересів є слушними навіть за умови повноцінного судового процесу, де можлива наявність гарантій повного та всебічного розгляду справи. Натомість, як зазначалося вище, судовий процес, де вирішується питання затвердження угод, зокрема угод про визнання винуватості, навіть теоретично не налаштований на встановлення об'єктивної істини, хоча б і сторонами процесу прагнули до повної добросовісності. Зокрема, механізм перекладання на третіх осіб відповідальності за статтю 212 КК України взамін визнання винуватості за статтею 205 КК України та наступним перекладанням відповідальності за статтю 212 КК України на інших осіб (контрагентів) описаний та проаналізований у публікації [3]. Так, керівник підприємства, бажаючи уникнути відповідальності за статтею 212 КК України, заявляє, що не має стосунку до діяльності свого підприємства, чим визнає провину за статтею 205 КК України і підписує угоду про визнання винуватості, де прямо називає своїх контрагентів такими, що вчинили фіктивні господарські операції і нібито ухилилися від сплати податків. За таких умов такий керівник підприємства гарантовано отримує вирок за статтею 205 КК України з покаранням, значно нижчим, ніж можливе за статтею 212 КК України, а сторона слідства отримує, окрім закритої справи, ще й преюдиціальні твердження про винуватість контрагентів. На ці ж небезпеки отримання слідчими пояснень від керівників підприємств про фіктивність власної діяльності останніх вказує і адвокат Н. Мартинюк: «Ці пояснення можуть надаватись для уникнення відповідальності, оскільки ухилення від сплати податків є важчим злочином, аніж фіктивне підприємництво» [23, с. 26].

У контексті забезпечення законних інтересів осіб у кримінальному процесі Д.А. Чухраєв [8] вказує, що реалізація таких інтересів має бути забезпечена процесуальними гарантіями [8, с. 50]. О.В. Шпотаківська у дисертаційному дослідженні [11] зазначає, що важливою гарантією захисту особистих і суспільних інтересів слугує така процесуальна гарантія, як право на оскарження ухвал суду першої

інстанції й постанов, ухвалених судьями (дисертація виконувалася за матеріалами КПК України 1961 р). Однак насправді, як зазначено вище, положення КПК України та позиція касаційних судів не гарантують прав третіх осіб на оскарження вироків, прийнятих за угодами про визнання винуватості.

Загальною гарантією права на оскарження вироків чи будь-яких інших рішень (ухвал) судів у кримінальних справах за КПК України 2012 р. є стаття 24, відповідно до частини другої якої гарантується право на перегляд вироку та ухвали суду, що стосуються прав, свобод чи інтересів особи, судом вищого рівня в порядку, передбаченому цим Кодексом (незалежно від того, чи брала така особа участь у судовому розгляді). Отже, слід визнати, що між положеннями частин 3, 4 ст. 394 КПК, як їх розуміє ВССУ щодо неможливості оскарження вироків за угодами про визнання винуватості третіми (іншими) особами, та нормою ч. 2 ст. 24 КПК щодо гарантій прав на оскарження вироку та ухвали суду, що стосуються прав, свобод чи інтересів особи, вбачається певна колізія. Важливим внеском у вирішення цієї колізії слід розглядати Постанову Верховного Суду України (далі – ВСУ) від 03.03.2016 р. у справі № 5-347к15 [13].

Відповідно до фактичної справи вироком Печерського районного суду м. Києва від 04.03.2015 р. на підставі угоди з прокурором засуджено ОСОБУ_4 за вчинення злочинів, які, як вказано у вироку, ОСОБА_4 вчинила за співучасті ОСОБИ_2. Ухвалою судді судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду м. Києва від 17.04.2015 р. апеляційну скаргу ОСОБИ_2 на вказаний вирок повернуто заявнику з огляду на те, що вона подана особою, яка не має права подавати апеляційну скаргу. Ухвалою ВССУ від 24.07.2015 р. відмовлено у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою ОСОБИ_2 на ухвалу Апеляційного суду м. Києва від 17.04.2015 р. у зв'язку із законністю та обґрунтованістю рішення апеляційної інстанції. Не погоджуючись із цими судовими рішеннями, ОСОБА_2 звернувся до ВСУ із заявою про перегляд ухвали колегії суддів судової палати у кримінальних справах ВССУ, наголошуючи, що вироком Печерського районного суду м. Києва від 04.03.2015 р. створено преюдицію, якою, всупереч презумпції невинуватості, встановлено факт участі цієї ОСОБИ_2 у скоєнні злочину.

Розглядаючи цю заяву, ВСУ дійшов таких важливих висновків:

1) ВСУ зазначив, що, окрім норм ст. 7, ч. 6 ст. 9, ч.ч. 1, 2 ст. 24, ч. 4 ст. 394, які призначені гарантувати доступ до правосуддя, цей основоположний принцип верховенства права гарантує Конституція України (ч. 2 ст. 55, п. 8 ч. 3 ст. 129). Постанова від 03.03.2016 р. у справі № 5-347к15 приймалася у період дії Конституції України 1996 року (із відповідними змінами). З огляду на конституційні принципи ВСУ прийшов до висновку, що відсутність інших осіб у вичерпному переліку суб'єктів оскарження, передбаченому ст. 394 КПК (за умови, що судові рішення стосуються їх прав, свобод та інтересів), не є перешкодою у доступі до правосуддя та звернення до суду вищої інстанції, що передбачено ч. 2 ст. 24 цього Кодексу;

2) відповідно до цієї норми закону кожному гарантується право на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності суду, слідчого судді, прокурора, слідчого в порядку, передбаченому цим Кодексом. Також гарантується право на перегляд вироку, ухвали суду, що стосуються прав, свобод чи інтересів особи, судом вищого рівня в порядку, передбаченому цим Кодексом (незалежно від того, чи брала така особа участь у судовому розгляді);

3) стосовно розглядуваної справи ключовим є з'ясування, чи насправді вирок щодо ОСОБИ_4 стосується інтересів ОСОБИ_2 тією мірою, що надає останньому згідно із частиною другою статті 24 КПК право оскаржити його до вищих судових інстанцій;

4) обґрунтовуючи своє право на оскарження судових рішень, заявник посилався на те, що зміст вироку недвозначно стверджує його співучасть із засудженим ОСОБИ_4 у постановленні завідомо неправосудної ухвали про звільнення засудженого ОСОБИ_5 від подальшого відбування покарання у вигляді позбавлення волі у зв'язку з хворобою, і у такий спосіб створює преюдицію, усупереч презумпції невинуватості встановлює його винуватість у вчиненні зазначеного злочину;

5) констатує у вироку щодо ОСОБИ_4 його винуватість у вчиненні, крім іншого, співучасті шляхом усунення перешкод у постановленні суддею, щодо якого матеріали виділено в окреме провадження, завідомо неправосудної ухвали про звільнення засудженого ОСОБИ_5 від подальшого відбування покарання у вигляді позбавлення волі у зв'язку з хворобою, що спричинила тяжкі наслідки, суд першої інстанції фактично зробив висновок про те, що суддею постановлено завідомо неправосудне судові рішення. Відсутність у вироку вказівки на прізвище судді не означає неможливість його ідентифікації, оскільки це можливо на підставі Єдиного державного реєстру судових рішень. Отже, посилання у вироку на ухвалу про звільнення засудженого ОСОБИ_5 від подальшого відбування покарання у вигляді позбавлення волі у зв'язку з хворобою водночас ідентифікує особу судді, який її постановив. З огляду на це висновок у вироку щодо ОСОБИ_4 про сприяння ним у постановленні завідомо неправосудного судового рішення щодо ОСОБИ_5 є констатацією винуватості судді ОСОБИ_2 у постановленні такого рішення.

Така преюдиція щодо винуватості судді у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 375 КК, не лише створює колізію з нормами КПК щодо вільної оцінки доказів, а й суперечить передбаченим ст. 7 КПК загальним засадам кримінального провадження, зокрема верховенству права, законності, презумпції невинуватості та забезпеченню доведеності вини.

Натомість міжнародні стандарти у галузі судочинства послідовно стверджують неприпустимість нехтування презумпцією невинуватості та правом на справедливий судовий розгляд.

Отже, стосовно кримінального провадження щодо ОСОБИ_4 постановлений за результатами угоди про визнання ним винуватості вирок стосується прав, свобод та інтересів ОСОБИ_2. ОСОБА_2 на цій підставі, реалізуючи своє конституційне право та керуючись загальними засадами кримінального судочинства (п.п. 1, 2, 10, 17 ст. 7, ч. 6 ст. 9, ч.ч. 1, 2 ст. 24 КПК), може звернутися до суду вищої інстанції з оскарженням цього судового рішення.

Отже, у цій справі ВСУ констатує неправильне застосування касаційним судом норм, передбачених п.п. 1, 2, 10, 17 ст. 7, ч. 6 ст. 9, ч.ч. 1, 2 ст. 24 КПК, ч. 4 ст. 394 КПК, через обмеження права ОСОБИ_2 як особи, прав, свобод та інтересів якої стосується вирок (на підставі угоди між прокурором та обвинуваченим ОСОБОЮ_4), на його апеляційне оскарження, у зв'язку із чим і відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 438, ч. 1 ст. 412 цього Кодексу належить скасувати ухвалу касаційного суду, а справу направити на розгляд до суду касаційної інстанції, оскільки касаційний перегляд у цьому провадженні не відбувався через відмову у відкритті касаційного провадження.

Ця Постанова, яка є у цілому позитивною, містить один наріжний камінь і залишає широкий розсуд для волюнтаризму та свавілля, оскільки ставить за необхідне з'ясувати питання щодо того, чи *насправді* вирок щодо ОСОБИ_4 стосується інтересів ОСОБИ_2 *тією мірою* (виділено автором – М. Б.), що надає останньому згідно із ч. 2 ст. 24 КПК право оскаржити його до вищих судових інстанцій. На наш погляд, будь-яке згадування у вироку у негативному плані будь-якої особи стосується її прав, свобод та інтересів і відповідно може бути оскаржене на

підставі ч. 2 ст. 24 КПК. Це право залишиться декларативним для певних осіб, зокрема для суддів (розглянута вище Постанова ВСУ від 03.03.2016 р. у справі № 5-347к15) чи колишніх генеральних прокурорів [14], чи вищих чиновників, наприклад, обласного рівня (згадана вище ухвала ВССУ від 20.12.2016 р.).

Судова практика ВССУ, що склалася останнім часом, свідчить про те, що ВССУ вважає права іншої особи порушеними, якщо текст вироку, постановленого за наслідком угоди про визнання винуватості, дозволяє ідентифікувати зазначену іншу особу. Так, у згаданій вище ухвалі ВССУ від 20.12.2016 р. наголошується: «Незважаючи на те, що у вироку відносно ОСОБИ_7 та ОСОБИ_8 **ОСОБА_6** визначений, як особа, матеріали кримінального провадження щодо якої виділені в окреме провадження, проте *його особу можливо ідентифікувати за вказівкою на займану ним посаду заступника начальника Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю у Кіровоградській області у інкримінований обвинуваченням період часу*». «За таких обставин, – далі зазначив суд, – очевидним є те, що **ОСОБА_6**, хоча і не був визнаний учасником кримінального провадження щодо **ОСОБИ_7** та **ОСОБИ_8**, проте має право захищати свої інтереси, права та свободи, яких стосується вирок у цьому провадженні, шляхом звернення до апеляційної інстанції з його оскарженням».

В ухвалі ВССУ від 01.12.2016 р. [15] зазначається таке: «Так, відповідно до змісту ухвали Печерського районного суду м. Києва від 16 грудня 2015 року (про апеляційне оскарження якої порушував питання **ОСОБА_7**) у її мотивувальній частині задується ім'я **ОСОБИ_7** як суб'єкта вчинення кримінального правопорушення, яке опосередковано перебуває у причинно-наслідковому зв'язку з протиправними діями, вчиненими **ОСОБОЮ_8**, які їй ставились у вину».

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Інститут угод у кримінальному провадженні дійсно є відносно новим інститутом у кримінально-процесуальному праві України. Однак, незважаючи на новизну, у КПК

України 2012 р. запровадженні певні принципи укладання угод про визнання винуватості (зокрема, неприпустимість порушення інтересів третіх осіб). Проте у Кодексі чітко не вказано, що належить робити, якщо суд першої інстанції цієї умови не дотримався і під час затвердження відповідної угоди постановив вирок, яким порушує права та інтереси третіх осіб. Вбачається тенденція до укладання таких угод про визнання винуватості, які б штучно створювали для сторони обвинувачення прецеденти винуватості третіх осіб, які не брали участі у підписанні таких угод і не визнавали себе винуватими. З теоретичного та практичного погляду таким особам повинно надаватися право оскарження таких вироків, що є втіленням конституційного принципу презумпції невинуватості.

Правовою базою для такого оскарження відповідно до КПК 2012 р. є стаття 24 КПК України 2012 р., відповідно до частини другої якої гарантується право на перегляд вироку, ухвали суду, що стосується прав, свобод чи інтересів особи, судом вищого рівня в порядку, передбаченому цим Кодексом (незалежно від того, чи брала така особа участь у судовому розгляді). Відповідно до правових позицій Верховного Суду України, висловлених у Постанові цього Суду від 03.03.2016 р. у справі № 5-347к15, колізія між положеннями частин 3, 4 ст. 394 КПК, як їх розуміє ВССУ щодо неможливості оскарження вироків за угодами про визнання винуватості третіми (іншими) особами, та нормою ч. 2 ст. 24 КПК щодо гарантій прав на оскарження вироку, ухвали суду, що стосується прав, свобод чи інтересів особи (незалежно від того, чи брала така особа участь у судовому розгляді), повинна вирішуватися на користь останньої. На думку автора, будь-яке негативне згадування у вироку будь-якої особи стосується її прав, свобод та інтересів і може бути оскаржене на підставі ч. 2 ст. 24 КПК (інакше це право залишиться декларативним для певних осіб).

Напрямок подальших розвідок є дослідження впливу вироків, прийнятих за наслідком розгляду угод про визнання винуватості, на права та інтереси осіб, формально не згаданих у тексті вироку, але пов'язаних із засудженим (засудженими).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Мухін В., Штанько А. Інститут угоди про визнання винуватості у кримінальному процесі. Вісник Національної академії прокуратури України. 2013. № 3 (31). С. 46–51.
2. Краснопольська Л.П. Інститут угод про визнання вини в кримінальному провадженні України. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія «Економіка і право». 2015. Вип. 28. С. 167–176.
3. Трут Д.В. Вирок за ст. 205 КК України щодо директора контрагента: чи є надія скасувати ППР в судовому порядку? URL: <http://pres.in.ua/posobnictvi-v-umisnomu-uhilenni-vid-splati-podatkov-inshim-sub.html>.
4. Белкін М.П. Угоди про визнання винуватості в кримінальному процесі України як чинник порушення прав приватних осіб. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 6. С. 23–28.
5. Губська О.А. Угода про визнання вини у кримінальному процесі: досвід і практика застосування. Правничий вісник Університету «КРОК». 2011. Вип. 10. С. 106–114.
6. Тертишник В. Компромис у кримінальному процесі. Підприємництво, господарство і право. 2002. № 11. С. 107–112.
7. Рогатинська Н.З., Мацьків Л.М. Правова характеристика інституту угод у кримінальному процесі. Право і суспільство. 2015. № 5. Ч. 3. С. 185–190.
8. Чухраєв Д.А. Механізм і принципи формування процесуального інтересу у третіх осіб, за участю яких застосовуються запобіжні заходи. Правничий часопис Донецького університету. 2014. № 1–2. С. 49–53.
9. Чванкін С.А. Особливості правового статусу третіх осіб у цивільному процесі України. Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін.; відп. за вип. Ю.М. Оборотов. Одеса: Юридична література, 2010. Вип. 53. С. 96–103.
10. Мартинюк Н. Практичні підсумки нереальних операцій. Юридична газета. 2016 р. № 6 (504). С. 26–27.
11. Шпотаківська О.В. Суспільні та особисті інтереси у кримінальному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 К., 2005. 16 с.
12. Узагальнення ВССУ судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод від 22.01.2014. URL: http://zib.com.ua/ua/print/92557-uzagalnennya_vssu_sudovoji_praktiki_zdiysnennya_kriminalnogo.html.
13. Постанова Верховного Суду України від 03.03.2016 р. у справі № 5-347к15. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/56939749>.
14. Ухвала Апеляційного суду Одеської області від 24.10.2016 р. у справі № 11-кп/785/1076/16. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62287648>.
15. Ухвала ВССУ від 01.12.2016 р. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63179797>.